

שאלות ומשימות

- 1 מהו נושא הרשימה?
- 2 הכותרת "חדר, רגע" מבטאת את הזמן ואת המקום של הרשימה.
- 3 היכן המקום ומתי הזמן של ההתרחשויות?
"לעולם אין האדם רואה אלא מה שיש בלבו":
- 4 הסבר את האמרה הזאת.
הבא שתי דוגמאות מתוך הטקסט, שבהן האמרה באה לידי ביטוי.

רשימה (חאטרה / صورة قلمية)

מאמר קצר, או סיפור קצר, על ענייני היום, על בעיות החברה, פוליטיקה, חינוך אומנות וכו'.

העלילה ומספר הדמויות מצומצמים עד מאוד. בדרך כלל הרשימה קצרה, איננה מרחיבה את התיאור, ואיננה מקיפה את הכול, איננה מקדימה הקדמות ואיננה סוטה לצדדים.

הרשימה דורשת ראייה חדה התופסת דברים שעין רגילה אינה תופסת.

12

חדר, רגע

שאלות ומשימות

5

העתק למחברתך ובחר מתוך מחסן המילים את הפירוש המתאים למילים הבאות:

מכורבלת

מרפסת

מקיף

תחושה

קסומה

שותפים

מאיים

ביתיות

התמזגו

הפריע

מחסן מילים:

- ساحرة ● إحساس ● يهدد ● شرفة ● ألفة (دفعاً عائلي)
- يشمل ● امتزجوا ● أزعج ● شركاء ● متغصية بالاحاف

6

ציין שני מאפיינים של הרשימה ב «חדר, רגע».

7 העתק למחברתך וכתוב בלשון רבים:

לא היה דבר מאיים.

הדובי הקטן שיושב בארון ממול כאילו הסתכל עליי
מהמדף.

החדר נראה פתאום גדול.

ארון הבגדים היה סגור.

יש תחושה נעימה ומקבלת.

8 כתוב את ההפך של המילים הבאות:

שם

בוקר

יפה

אוהב

אור

חמים

בפנים

9 האווירה הכללית היא אופטימית. הסבר ובסס את תשובתך
בציטוטים מהרשימה.

10 לחובבי ציור:

צייר את החדר על פי התיאור של המספרת.

משלימים

משלימי השם = לוואי + תמורה

משלימי הפועל = המושאים + התיאורים

הלוואי:

מצטרף לשם, הוא מגדיר אותו, ומוסיף עליו פרטים.

■ **לוואי שם תואר (النعته):** מתאים לשם העצם במין, במספר וביידוע.
דוגמה: המורה **המצטיין** זכה בפרס.

■ **לוואי סומך (مضاف اليه):**

דוגמה: עיני הילד ירוקות.

משרדי **ההנהלה** בקומה השנייה.

■ **לוואי כמות:** שמות מספר ומילים כמו: רוב, כל, רבים, אחדים, שאר.
דוגמה: **רוב** התלמידים הצליחו.

■ **לוואי זיקה:** מצטרף לשם אחר על-ידי מילות זיקה או שעבוד.

דוגמה: העצים **שבגינה** ירוקים.

■ **לוואי כינוי רמז:** הפרחים **האלה** מקסימים.

■ **לוואי שייכות:** לקבוצה זו שייכים כינויי הקניין החבורים לשם עצם, או

החבורים למילה "של", גם שמות עצם אחרי המילה "של".

דוגמה: בנותיי **יפות**. המשרדים **של ההנהלה** סגורים.

■ **לוואי צירוף יחס:** מילת יחס ושם או מילת יחס בנטייה.

דוגמה: האורחים **מהעיר** נהנו מנופי הטבע.

■ **לוואי שם פועל:** (ל' + מקור נטוי)

דוגמה: בקשתך **להירשם** נתקבלה אתמול.

התמורה (אבדל)

היא סוג של הלוואי. היא שם עצם עצמאי הכולל מילה אחת או יותר. תמורה בת שתי מילים או יותר תובדל בפסיקים. תמורה שם של מוסד, יצירה ספרותית, ספר וכול', תובדל במירכאות.

דוגמאות:

- גנדי, המנהיג של הודו, לבש בגדים פשוטים.
- יוסף, כלומר המורה לספרות, נבחר למורה המדינה.
- בשלושה דברים אדם ניפר: בכיסו, בכוסו ובכעסו.
- העיתונים "ישראל היום" ו"ידיעות אחרונות" מהנפוצים בישראל.

11 העתק למחברתך וציין את הלוואי בקו :

- בן חכם ישמח אב.
- הנכדים שלי נחמדים.
- ההצעה שלך מעניינת.
- הספר החדש מרתק.
- גשמי ברכה ירדו בשנה זו.

12 העתק למחברתך וציין את התמורה בקוו:

- א. אסנת, אחותו של דני, זכתה בפרס הראשון.
- ב. אחמד, המורה החדש, השקיע מאמצים גדולים.
- ג. חברי סאמי עובד בחברת החשמל.
- ד. ביקרתי אצל חברך, כלומר אצל אליאס.
- ה. בשלושה דברים אדם ניכר: בכיסו, בכוסו ובכעסו.

כדאי לדעת

1. יָתַר, שָׂאָר, שְׁאָרִית, מָה שְׁנוּתָר.
2. יְתָרוֹן, תּוֹסֶפֶת, עֲדָף.

ביטויים עם יתר:

1. יְתַר עַל הַמְדָּה = למעלה מן.
2. יְתַר עַל כֵּן = יותר מזה, למעלה מזה.
3. יְתָרָה מְזוֹ = יותר מכך.
4. נִשְׁמָה יְתָרָה = התעלות רוחנית, התלהבות.